

K některým otázkám nepřetržité bojové činnosti vojsk v útočném boji a operaci

Plukovník Oldřich Kvapil,
major Ivo Vlček

Autoři vycházejí z charakteristických rysů soudobého boje a rozebírají některé faktory ovlivňující nepřetržitou činnost vojsk, jako např. otázku druhých sledů a záloh, bojového a materiálního zabezpečení vojsk, otázku fyzických možností štábu a vojsk aj. Zvláštní pozornost věnují otázce morálně politického stavu vojsk.

Útočný boj i útočná operace vedené v soudobých podmínkách mají celou řadu kvalitativních odlišností od útočných bojů a operací prováděných za druhé světové války, co do formy i do obsahu.

Není pochyb o tom, že celá bojová činnost vojsk je podstatně ovlivněna především prudkým rozvojem techniky, který umožnil a v některých případech si i vynutil celou řadu změn a opatření kvalitativně odlišných od opatření nutných ve druhé světové válce, z hlediska taktického i operačního.

Největší vliv na skutečně revoluční změny, které nyní taktika, operační umění i strategie prožívají, mají jednak atomové zbraně a termonukleární zbraně, dále pak bouřlivý rozvoj prostředků pro dopravu těchto zbraní na cíl, především raketových zbraní. Hlavně tyto zbraně vtiskly soudobému útočnému boji a operaci celou řadu charakteristických prvků.

Všimneme-li si v krátkosti otázky atomových zbraní a raket a představíme-li si důsledky v souvislosti s touto kombinací, přicházíme snadno k celé řadě charakteristických zvláštností soudobého boje a operace.

Jistě stojí například za zmínku úvaha, do jaké míry při dnešní určité kategorizaci raket a vzhledem k jejich značné přesnosti (kdy rozptýl může být do značné míry vyvážen například tritolovým ekvivalentem atomové náplně), bude nutné provádět rozsáhlá soustředování dělostřelectva k protipřípravě nebo k dělostřelecké přípravě zteče. Rovněž otázka podpory bojujících vojsk může být řešena i z tohoto hlediska.

Vzhledem k takticko-technickým vlastnostem raket bude možno bez zvláštních a rozsáhlých manévrů silami a prostředky provádět soustředěné údery raketami i z velkých hloubek na cíle i v operačně taktické hloubky nepřítele; provádět rychlé a zničující údery, které umožní vlastním vojskům rozhodně a v krátkém čase zničit i silnějšího nepřítele. Hlavní výhodou takového hromadných úderů, vedených

z hloubky, může být naprosté překvapení protivníka a v podstatné míře i zmenšení ztrát vlastních vojsk.

V soudobých podmínkách podstatně vzrostl význam úlohy času v boji a operaci. Ještě nedávno jsme plánovali útočnou operaci vševojskové armády na 5—7 dní. Stejný počet dní jsme plánovali i na přípravu operace. Dnes počítáme s tím, že útočná operace vševojskové armády může trvat 3—4 dny, výjimečně 5 dní. Stejně se snažíme zkrátit i přípravné období. Přitom hloubky úkolů vševojskové armády (proto samozřejmě i svazků) mohou být větší než tomu bylo dříve.

I z těchto důvodů bude nutné, abychom již definitivně upustili od myšlenky souvislých linií fronty, a to i ve cvičeních. Je přece jasné, že požadujeme-li denní tempo postupu hlavních sil 60—80 km, není možno počítat s tím, že tohoto tempa dosáhneme neustálým zasazováním nových a nových svazků, jak o tom svědčí celá řada cvičení, ve kterých se vytvářejí desítky kilometrů dlouhé souvislé fronty (boky). Na druhé straně si ovšem nelze představovat, že dva

svazky budou moci bojovat v prvním sledu armády na směr hlavního úderu po celou operaci.

Domníváme se, že je stále nutno vidět na jedné straně svazky bojující v té části útočného pásma armády, kde armáda vede svůj hlavní úder, a na druhé straně svazky, které vedou boj na podružném směru.

Svazky působící na podružném směru, povedou boj převážně klasickými zbraněmi s využitím všech možností pro vedení boje v duchu soudobých požadavků a s využitím úspěchu vojsk útočících v rámci armády na hlavním směru. Od těchto svazků však zmíněná tempa nelze vyžadovat.

Na druhé straně musí svazky na směr hlavního úderu armády, které mají plnou podporu atomových zbraní a ostatních prostředků hromadného ničení, těchto temp dosahovat. Uvážíme-li však zmíněný požadavek, pak vyplývá velmi jasně, že tyto svazky se nemohou zavazovat do těžkých a dlouhých trvajících bojů. Z toho vyplývá, že odpory, které by mohly ohrozit rychlý postup těchto svazků, musí být z převážné většiny úplně zničeny palbou všech druhů zbraní, zvláště pak zbraněmi atomovými a salvami raket. Dělostřelectvo bude pak mít za úkol rychle zničit některé zbylé odpory. Svazkům prvního sledu případně úkol dokončit likvidaci zbytků nepřítele a v součinnosti s ostatními druhy vojsk, zvláště s výsadky, urychleně pronikat do hloubky nepřátelské sestavy.

Kromě toho bude velmi záležet na umění velitelů využívat mezer vzniklých v bojové sestavě nepřítele k rychlému a rozhodnému pronikání do hloubky obranné sestavy nepřítele, k pronikání hlavních sil do boků a týlu velkých nepřátelských uskupení.

Pro tyto úkoly musí štáb správně vyřešit otázky operační a bojové sestavy vojsk. Přitom bude třeba vycházet jednak z úkolů a bojových možností vlastních vojsk, jednak ze situace a možností (předpokládaných možností) nepřítele. Řešení do značné míry ovlivní i počet přidělených atomových náplní, dále možnosti časové, terénu a povětrnostní podmínky.

Úkol měnit nelze. Právě tak nelze měnit počet přidělených atomových náplní, terén a povětrnostní podmínky, čas stanovený na přípravu a provedení operace. Musíme tedy odpovědně zvážit možnosti vlastních vojsk, které budou dány jak jejich složením a početními stavy, tak i počtem a hodnotou atomových úderů, raket a letectva, morálně politickou a bojovou hodnotou vojsk; správně musíme vyhodnotit kladné a záporné vlastnosti terénu v pásmu útoku.

Atomové údery, hromadné údery raket a letectva umožní rychle zničit nepřítele. Složení a početní stavy vojsk ovlivní bojovou i operační sestavu do hloubky i do šířky. Početní stavy vojsk nám současně ukáží, na kterém stupni nám vyčleněné druhé sledy a zálohy skutečně mohou (s ohledem na jejich možnou sílu a složení) ovlivnit vedení nepřetržitě bojové činnosti vzhledem k předpokládaným silám nepřítele, hodnotě jeho odporu a hloubce obranné sestavy jeho vojsk.

Často se setkáváme s otázkou, zdali je výhodné pronikat do hloubky v tom případě, máme-li na bocích zbytky bojeschopného nepřítele, mnohdy i značně silné.

Tuto otázku je nutno řešit z hlediska možných cílů rychlého postupu vojsk do hloubky nepřátelské bojové sestavy. Těmito cíli mohou být:

- rozbít celé operační uskupení nepřítele a zmařit jeho zámýsl;
- vnutit nepříteli vlastní vůli a zbavit jej iniciativy;
- ztížit nepříteli použití ZHN a znemožnit mu (nebo alespoň podstatně omezit) použití raket blízkého a středního doletu na citlivá místa v hloubce vlastní sestavy;
- dezorganizovat jeho operační sestavu a systém velení;
- odřezat bojující nepřátelské svazky a svazy od týlových zásobovacích základů a vytvořit podmínky pro jejich obklíčení a zničení;
- obklíčit a zničit hlubokým a smělym manévrem svazky a svazy nepřítele za pomoci ZHN;
- omezovat nepříteli volnost manévru a znemožnit přísun nových sil na bojiště;
- vytvářet hluboké vlomy pro rozvíjení úspěchu do boků a týlu bránících se vojsk nepřítele;
- demoralizovat nepřítele rychlým pronikáním vlastních sil na směrech do hloubky jeho sestavy.

Je pochopitelné, že veškerá činnost vojsk a štábů v soudobých podmínkách klade vysoké požadavky na čas. Zkrácením časové délky všech opatření dosahujeme nejen určitého momentu překvapení, ale zároveň zkracujeme dobu, po kterou jsou vojska bezprostředně vystavena zvýšenému nebezpečí úderů ZHN nepřítele.

Jsou zde tedy postaveny souběžně dva požadavky:

1. Zkrátit co nejvíce dobu přípravného období.

2. Zabezpečit maximální tempo postupu útočících vojsk a jejich nepřetržitou bojovou činnost.

Zkrácení doby potřebné k přípravě a provedení operace můžeme dosáhnout:

- zkrácením doby plánování na všech stupních velení a souběžným plánováním jak uvnitř štábu, tak i ve štábech několika stupňů;
- zkrácením příprav vojsk, velitelů a štábů;
- zmenšením množství zásob v armádních a z části i v divizních skladech, zvláště zásob dělostřelecké munice (vzhledem ke snížení potřebných počtů dělostřelectva), čímž se usnadní soustředění zásob;
- rychlým zničením nepřítele v krátkém čase v celé hloubce jeho sestavy soudobými bojovými prostředky a v důsledku toho i možnými vysokými průměrnými tempy útoku vojsk;
- nepřetržitou bojovou činností vojsk.

Náš nový Polní řád-návrh, k otázce nepřetržité bojové činnosti vojsk uvádí v článku 135:

„Útok se vede nepřetržitě ve dne i v noci, za každého počasí, rychlým tempem a v úzké součinnosti všech druhů vojsk, speciálních vojsk, letectva a za použití vzdušných výsadek.“

K tomu, aby byl požadavek Polního řádu splněn, je však třeba vytvořit podmínky. Ty můžeme vytvořit jen tehdy, poznáme-li dobře všechny faktory, které rozhodující měrou ovlivňují bojovou činnost vojsk.

Mezi tyto faktory můžeme v soudobých podmínkách počítat:

- stupeň operačně taktické přípravy a sladěnosti štábů a jejich bojové (praktické) zkušenosti;
- stupeň operačně taktické přípravy velitelů, jejich organizační schopnosti a zkušenosti;
- stupeň taktické a bojové přípravy vojsk, jejich bojové zkušenosti a vybavení bojovou technikou;
- morálně politickou vyspělost vojsk;
- počet svazků v rámci vševojskové armády, jejich druh, počty a možnosti;
- množství přidělených atomových náplní, jejich celkový tritologický ekvivalent a stupeň podpory vojsk ostatními bojovými prostředky;
- druh a hodnotu vzdušných výsadek použitých v operaci;

- znalost sil a prostředků nepřítele, jeho možnosti, předpokládaný stupeň bojové schopnosti a odolnosti jeho vojsk;
- praktické možnosti materiálně technického a zdravotnického zabezpečení vojsk v průběhu celé operace;
- čas stanovený na přípravu a provedení operace (boje);
- terén, roční dobu a povětrnostní podmínky.

Je samozřejmé, že je možno stanovit ještě více faktorů ovlivňujících nepřetržitou bojovou činnost vojsk. Chceme však zvýšit vliv jen některých, které ve většině případů budou rozhodující.

Zvláštní pozornost musí být věnována organizaci velení, neboť bez pevného velení, které přitom musí dávat široké možnosti iniciativě podřízených, nemůže být úspěch.

Naše štáby a naši velitelé si musí osvojit umění připravit boj a operaci a velet v jejich průběhu bez množství různých dokumentů a plánů, jejichž praktická hodnota je mnohdy sporná. Je třeba počítat s tím, že v průběhu boje a operace nebude mnohdy ani čas k vydání písemných rozkazů a bojových nařízení. To ovšem vyžaduje, aby si každý velitel vychoval podřízené tak, aby jim mohl plně důvěřovat, aby mu byli oporou. Podřízení na druhé straně musí být schopni plnit bojový úkol na podkladě krátkého, jasného rozkazu nadřízeného, předaného směrovým nebo styčným důstojníkem nebo technickým pojítkem. Je však třeba, aby každému veliteli bylo známo, který styčný důstojník nebo směrový důstojník je vyčleněn pro jeho svazek nebo útvar. Změny těchto funkcíonářů je třeba neprodleně podřízeným sdělit.

Zkušenosti z poslední války, které v tomto směru platnost neztratily, dokazují, jak je důležitý i přímý styk hlavních funkcíonářů s podřízenými veliteli, a to zvláště v těžkých situacích, které v soudobých bojích a operacích nebudou výjimkou. Vždyť podřízení nejsou automaty. Jsou to myslící lidé, podléhající mnohým vlivům. Mnohdy rozumné a klidné slovo nadřízeného podporí sebevědomí podřízeného, pomůže v těžké situaci více, než striktní rozkaz.

Nadřízený velitel si musí při vedení boje a operace vždy najít čas pro styk s podřízeným velitelem, byť i prostřednictvím technického pojítka.

Každý velitel si musí uvědomit, že odpovídá za činnost podřízených velitelů. Podřízenému, který se obrací na nadřízeného velitele se žádostí o zásadní rozhodnutí v důležité otázce, jejíž řešení se vymyká jeho možnostem, nelze odbýt slovy: „Rešte

podle vlastního uvážení!" Tomu se správně říká snaha zbavit se odpovědnosti, přenášet ji shora dolů. Tento způsob jednání autoritu žádného velitele neupevní.

Bojová nařízení a bojové rozkazy je třeba vydávat v rozsahu, který je nutný k tomu, aby bylo zabezpečeno pochopení úkolu vykonavatelem, aniž by jej přitom zdržovalo studium nedůležitých údajů. Větší důležitosti ve velení nabývají pracovní mapy a záznamy vydaných a přijatých rozkazů, hlavně na stupni armády. U svazků a útvarů budou hrát ve velení rozhodující úlohu pracovní mapy, do kterých budou zakresleny nejdůležitější nařízení a rozkazy.

Požadavek nepřetržitě bojové činnosti, který je důsledkem požadavku dosáhnout co nejvyšších temp útoku, povede tedy k tomu, aby se velitelé a štáby zamyslili nad způsoby plánování boje a operace a nad způsoby velení v jejich průběhu. Z plánování i z velení musí být odstraněno vše, co má pečet formálnosti, co není rozhodující, co zatěžuje nebo ztěžuje činnost vojsk a štábů, co je brzdo velení. Proto bude třeba přezkoumat obsah i rozsah štábní dokumentace používané a zpracovávané jak v přípravném období, tak i při vedení boje.

Z tohoto hlediska nabývá též na důležitosti organizace součinnosti hlavně na stupni armáda—svazky. Při ní musí být vyřešeny hlavní otázky týkající se vedení boje a operace; podřízení mají možnost seznámit se dobře se zámyslem nadřízeného velitele a se způsobem řešení úkolu v širším rámci, což jim umožní najít správné řešení i v neočekávaných situacích. Mimo to bude nutné v soudobých podmínkách pravděpodobně organizovat v průběhu boje a operace trvalé uvědomování o situaci v širším rámci, hlavně velitelů divizí pěčí štábu armády.

V nových podmínkách nutně vzroste význam druhých sledů a záloh, zvláště na stupni divize a armáda, jako činitelů umožňujících vedení nepřetržitého útoku, nepřetržitě bojové činnosti. Jejich síla bude ovlivněna celkovým počtem vojsk, zbraní a techniky v rámci útvarů až armády a z toho vyplývající bojovými schopnostmi vojsk. Malé počty vojsk budou značnou překážkou, neboť nutně povedou (za předpokladu, že operace bude vedena proti silnému nepříteli) k dřívějšímu zasazování druhých sledů do boje.

Je třeba vzít v úvahu, že v soudobých podmínkách budou malé počty vojsk zpra-

vidla důsledkem atomových úderů nepřítele na naše vojska. Po atomových úderech budou mít zpravidla celé jednotky i útvary postižených vojsk vysoké dávky radiace, což může v některých situacích ztížit jejich použití. V některých případech bude musit otázku náhrady svazků postižených silnými atomovými údery řešit i front, neboť možnost řešení přesáhne rámec vševojenské armády. Je známo, že Sovětská armáda s touto možností počítá. Front může mít k dispozici motostřelecké i tankové svazky mimo rámec armád (mimo rámec armády druhého sledu).

Druhé sledy a zálohy použité veliteli v průběhu útočného boje a operace musí být na všech stupních v co nejkratší době obnovovány.

Toto opatření bude zvláště důležité na stupni svazků a armády, kde hlavně bude organizováno střídání vojsk k zabezpečení nepřetržitě bojové činnosti.

Současně je však třeba vidět, že činnost nepřítele mnohdy nedovolí plánované použití druhých sledů a záloh, že je velitelé budou zasazovat dříve a jinak, než původně plánovali, že právě tak nebude vždy možné vytvořit nové druhé sledy a zálohy v plánovaných časech, prostorech a v plánované síle. Tato skutečnost si často vyžádá nutné změny v plánu boje (operace) a bude současně zkouškou schopností a pružnosti velitelů. Mohou nastat samozřejmě i takové situace, že druhé sledy bude možno zasazovat později do boje (sražení), než bylo plánováno. Taková situace nepřetržitou bojovou činnost jen podpoří, neboť síly druhých sledů a popřípadě i záloha zůstanou zachovány delší dobu.

Již z těchto velmi stručně naznačených variant vyplývá ještě jeden důležitý úkol. Má-li být bojová činnost vojsk skutečně nepřetržitá, bude bezpodmínečně nutné, aby druhé sledy a zálohy znaly úkoly útvarů nebo svazků prvního sledu tak, aby mohly v případě nutnosti převzít jejich úkol a pokračovat v jeho plnění. My musíme počítat s tím, že druhé sledy (popřípadě zálohy) budou střídát vojska prvního sledu, která se fyzicky a materiálně vyčerpala, ale že může nastat i situace, která si vyžádá jejich vystřídání nebo překročení tehdy, jestliže byly účinně napadeny silnými atomovými údery nepřítele a v krátkém čase nebudou moci pokračovat v bojové činnosti. V tomto směru je nutno učinit taková opatření, aby tempo útoku nebo operace nebylo ani v tomto případě zvláště narušeno, aby úkol v rámci armády mohl být ve stanoveném

termínu splněn. Toho lze dosáhnout tehdy, jestliže velitelé druhých sledů na všech stupních budou stále informováni o situaci vojsk prvního sledu, jestliže budou znát jejich úkoly a budou moci přikročit k plnění úkolu bez jeho dlouhého vysvětlování a upřesňování.

Při požadovaných tempech 60—80 km za 24 hodin se jeví nutným uskutečňovat celou řadu přesunů za dne. Této otázce se nelze vyhnout, chceme-li uskutečnit nepřetržitost a narůstání úderu. Rozhodně bude taková činnost nutná na stupni divize a domníváme se, že nebudou výjimkou případy, kdy přesun za dne budou provádět i některé svazky armády. Z hlediska OPZH se jeví výhodným, zvláště uvážíme-li možnost pozemních úderů atomovými zbraněmi nepřítele, provádět přesuny svazků po útvarcích a to i s velkým časovým rozpětím. Zasazení takto se přemísťujících svazků by bylo možné provádět buď postupně po útvarcích nebo najednou podle známých zásad. Tímto způsobem by bylo možno do značné míry zabránit vyřazení značných sil svazku jedním pozemním úderem při příznivém směru větru pro nepřítele.

Ničivá síla atomových úderů musí útočícím vojskům vytvořit podmínky k tomu, aby mohla vést plynulý, nepřetržitý útok do celé hloubky nepřátelské obrany a rychle zničit nepřátelské síly a prostředky, které by mohly tempo útoku hlavních sil vojsk armády snížit, popřípadě jejich útok dočasně zastavit. Proto vyvstává požadavek včas zjistit tyto nepřátelské síly a prostředky průzkumem. Tento požadavek tedy nutně zvyšuje důležitost průzkumu, zdůrazňuje nutnost získat zprávy o nepříteli a včas upřesnit rozmístění jeho hlavních sil a odporů — jako prvního předpokladu včasného provedení mohutných palebných úderů a jejich využití vojsky k rychlému a trvalému postupu vpřed. V těchto podmínkách vzrůstá důležitost úzké vzájemné součinnosti všech druhů vojsk, součinnosti a sladění pohybu s palbou ve vyšším rámci, k čemuž musí průzkum získat včas potřebné podklady.

Velitelům a štábům vševojskové armády a svazků půjde tedy v soudobém boji a operaci nejen o to, aby měli k dispozici co nejpodrobnější údaje o nepříteli z celé hloubky jeho operační sestavy před zahájením operace, ale aby průzkum i v jejím průběhu potřebné údaje upřesňoval a co nejrychleji dodával.

Nepřítel bude své síly a prostředky přeskupovat jak v přípravném období, tak i v průběhu operace, aby nám ztížil použití atomových zbraní. Nosiče jeho atomových zbraní, hlavně rakety, budou ménit palebná postavení a do bojů zasáhnou prostředky dosud nezjištěné. Průzkum všeho druhu a všechny technické prostředky průzkumu musí být zaměřeny v průběhu operace hlavně ke zjištění zpráv o těch silách a prostředcích nepřítele, které by mohly značně ovlivnit průběh operace nebo zpomalit její tempo.

Všechny zprávy musí být tak přesné, aby dávaly velitelům a štábům armády a svazků dostatečné podklady k tomu, aby mohli určit rozhodující síly a prostředky nepřítele a vyřešit otázky jejich zničení. Průzkum musí umožnit určení nejvýhodnějších cílů pro atomové údery a zjistit po provedených úderech jejich účinky na stanovené cíle.

Uvedené požadavky ukazují, že průzkum musí být přísně centralizován, že zprávy musí být vyhodnocovány v nejkratší době a že musí být vybaven potřebným množstvím kvalitních sil a prostředků. Vzhledem k tomu, že zprávy musí být zjišťovány z větší hloubky, stoupá již i na stupni vševojskové armády důležitost zpráv zjištěných agenturním průzkumem. Hloubka operací a mobilnost nepřátelských sil nutně vyžadují, aby štáb vševojskové armády měl stále zprávy o nepříteli z hloubky alespoň 300—350 km. Průzkum svazků musí být schopen bezpečně plnit i úkoly související s ochranou boků vojsk útočících na samostatných směrech a sledovat činnost nepřátelských sil ponechaných v týlu hlavních sil armády.

Mimo průzkum je třeba poukázat na nutnost nepřetržitého zabezpečení vojsk z hlediska OPZH a PVO, které budou nutným předpokladem k tomu, aby si ušetřila síly a prostředky, uchovala co nejvyšší bojeschopnost a tím i možnost vést nepřetržitou bojovou činnost.

Nepřetržitou bojovou činnost vojsk a nepřetržitý postup hlavních sil vpřed umožní i správné použití vzdušných výsadků. Ty mohou nepříteli znemožnit organizaci obrany na důležitých směrech v hloubce, na vodních tocích, mohou ovládnout důležité přechody přes terénní překážky všeho druhu a umožnit tak jejich snadné a rychlé překonání vlastními vojsky.

Vzdušné výsadky mohou znemožnit nebo ztížit nepříteli plánovanou činnost, mohou ztížit nebo znemožnit jeho odvetnou činnost a tím budou bezprostředně přispí-

vat k udržení nepřetržité bojové činnosti vojsk.

Nepřetržitost bojové činnosti vojsk dále do značné míry ovlivní — a to podle podmínek buď kladně nebo záporně — organizace a skutečné možnosti materiálního a technického zabezpečení.

Náš týl musí být schopen zabezpečovat nepřetržitou bojovou činnost plynulým zásobováním vojsk hlavními druhy materiálu (munice, PHM, proviant) v průběhu celé operace. Aby týl tento požadavek mohl splnit, musí být zvýšeny přepravní možnosti jeho dopravních prostředků. Toho je možno dosáhnout zvýšením rychlosti dopravních prostředků — to však nepřichází v úvahu v takové míře, která by mohla ovlivnit zásobování v rámci vševojskové armády v celku.

Druhá možnost je dána zvyšováním ložné váhy vozidel. Tato cesta je možná a také se řeší.

A konečně je třeba počítat se širokým využitím zásobování vzduchem. Proto je též nutno v rámci vševojskové armády počítat s organickým začleněním nebo přidělením vrtulníků, které musí převzít část úkolů zásobování vojsk.

V soudobých podmínkách nutně vyvstane požadavek, aby byla vojska některými druhy materiálu vybavena na dobu nejméně 3—5 dní, tj. na předpokládanou dobu trvání útočné operace vševojskové armády. Na tuto dobu lze například zásobování proviantem vyřešit konzervovými dárkami potravin, které vojska vezmou s sebou. Počítat s pravidelnou dodávkou teplé stravy všem bojujícím vojskům není reálné a vymyká se možnostem týlu.

Právě tak bude možné vybavit dopravní a bojová vozidla zvýšenou dávkou PHM, aby je nebylo třeba v průběhu operace doplňovat denně, ale ne více než jednou v průběhu operace, a dále při dosažení dalšího úkolu armády. To znamená počítat u každého vozidla (zvláště u tanků a obrněných transportérů, dále pak těch vozidel, která nutně musí být u čelních jednotek) se záložními nádržemi. To není novinkou, neboť již v poslední válce tankové jednotky braly zvýšené dávky PHM s sebou, jestliže jim byly určeny úkoly do větší hloubky. Otázky je možno reálně řešit i zvýšením kapacity záloh PHM u praporů a útvarů, neboť zásobování na stupni prapor a pluk bude možno, až na skutečné výjimky, zabezpečit. Potíže se projeví s největší pravděpodobností při

rychlém postupu vojsk hlavně na stupni svazek a armáda. Proto bude výhodné vybavit svazky a hlavně útvary tak, aby měly dostatek pohonných hmot na splnění úkolu a ještě nutnou zásobu, aby nebyly v průběhu operace odkázány na armádu. Počítat s dopravou PHM vrtulníky je sice možné, avšak půjde spíše o výjimky a nelze tuto možnost brát jako pravidelný způsob zásobování.

V zásobování vojsk (hlavně vojsk prvního sledu), zvláště pak v zásobování PHM předsunutých odřadů, výsadků apod. budou hrát v soudobých podmínkách důležitou roli ukořistěné zásoby. Jedním z důležitých úkolů průzkumu jak v přípravném období, tak i v průběhu operace bude proto zjistit sklady PHM na osách postupu vojsk.

Problémy zásobování vojsk PHM v soudobých podmínkách narůstají i tím, že vezené zásoby jsou snadno zranitelné všemi zbraněmi, i akcemi záškodníků. Poněvadž bez PHM nelze pokračovat v útočné činnosti, bude jistě snahou nepřítele znemožnit nebo ztížit zásobování vojsk ničením zjištěných skladů a zásob. Tak se v některých údobích může stát, že nastane přechodný nedostatek některého druhu pohonných hmot. Proto se zdá, že bude účelné zavádět v budoucnu do výzbroje armády vozidla všech druhů s motory zařízeními na spalování jak těžkých tak i lehkých paliv, aby vliv takovéto situace byl téměř vyloučen.

Na možnostech zásobování vzduchem bude do značné míry záviset zásobování municí zvláště předsunutých odřadů, útvarů a svazků rychle pronikajících vpřed nebo bojujících na odlehlejších, samostatném směru, bojujících o udržení předmostí na vodních tocích a podobně.

Při zásobování vojsk, která pronikají hluboko do nepřátelské sestavy, je třeba bezpodmínečně počítat se zvýšenou nutností ochrany a zabezpečení všech týlových útvarů a zařízení nejen proti diverzním a záškodnickým skupinám, ale i proti zbytkům nepřátelských jednotek, které zůstanou v týlu vojsk, pronikajících na jednotlivých směrech do hloubky. Tyto jednotky se mohou popřípadě spojit a vytvořit bojeschopné celky. Ty mohou vážně ohrožovat nejen prostory týlových skladů, ale hlavně zásobovací kolony dopravující materiál za bojujícími vojsky.

Zvláštní pozornost musí být věnována organizaci technického zabezpečení, a to jak v přípravném období, tak i v průběhu vlastní operace. Pro tento úkol se jeví výhodným, aby útočící vojska využívala k provádění oprav v široké míře možnosti, daných existencí různých závodů a velkých

strojních dílen na směrech útoku. Proto musí být známo ještě před útokem jejich rozmístění a s jejich využitím musí počítat i plán technického zabezpečení.

S možností materiálně technického zabezpečení je úzce spjata zdravotnické zabezpečení, jehož význam v soudobých podmínkách boje a operace, kdy je nutno uvažovat o velikých ztrátách, značně stoupá.

Největším problémem zdravotnického zabezpečení nyní je poskytnutí rychlé pomoci a provedení rychlého odsunu velkého počtu raněných při hromadných ztrátách způsobených údery zbraní hromadného ničení. Pokud jde o poskytnutí odborné pomoci, je to otázka možností, které jsou dány počty lékařů, pomocného personálu a zdravotnického materiálu. Odsun raněných však musí být řešen nejen orgány zdravotnické služby a týlu, ale hlavně veliteli, neboť otázka rychlého odsunu raněných je úzce spjata s morálně politickým stavem jednotek a útvarů.

V tomto směru sehrají významnou roli vrtulníky zvláště u předsunutých jednotek a útvarů, které bojují na samostatných směrech nebo plní samostatné úkoly před hlavními silami. Kromě vrtulníků zdravotnické služby je nutno počítat pro tento účel i s vrtulníky, provádějícími zásobování vojsk, podobně jako s vozidly, která se budou vracet z prvního sledu do týlu.

S dosud uvedeným úzce souvisí fyzické možnosti vojsk a štábů.

Můžeme počítat s tím, že vojska mohou bojovat nepřetržitě dva až tři dny (jestliže měla před tím dostatečný odpočinek), aniž by se projevil hromadně vliv fyzické únavy. Takové jsou zkušenosti z války i ze cvičení. V průběhu třetího dne se zpravidla dostavuje únava, která se projevuje záporně na způsobu plnění bojových úkolů. Lidé pomaleji reagují na situace, unavené jednotky neplní úkoly v boji tak přesně, jsou zbytečně velice ztráty. Únava se projevuje zvláště u řidičů tanků a obrněných transportérů, tj. tam, kde nebude možné střídání. Řidiče tanku může v době jízdy vystřídat jiný člen osádky, ale tato možnost nebude dána v průběhu boje u útvarů a svazků prvního sledu.

Nejde však jen o nutnost vystřídání řidičů vzhledem k tělesné únavě. Velmi závažnou otázkou je možnost oslepnutí, byť i dočasného, způsobeného světelným zářením při výbuchu atomové pumy. Zatím se ani z tohoto hlediska nepočítalo se zálož-

ními řidiči. Při požadavku nepřetržité bojové činnosti se však projevuje čím dále tím více nutnost mít u tankové a motostřelecké roty jednoho nebo dva záložní řidiče. Bylo by jistě ideálním stavem mít náhradního řidiče u každého vozidla; to však aspoň v dohledné budoucnosti nemůžeme dosáhnout. Zdá se však, že mimo řidiče by bylo možno uvažovat o tom, aby další příslušníci tankové osádky (mimo velitele) a každého družstva motostřelecké roty (nebo je možné řešení v rámci čet) prošli výcvikem řidičů. Značným pomocníkem v tomto směru může být socialistické soutěžení, závazky k získání druhé odbornosti mužstva a poddůstojníků.

Mohou se však ozvat námitky, že se boj a operace nepovedou bez přestánek. Proti tomu stavíme právě požadavek, aby v boji nebylo větších přestávek, aby tlak na nepřítel byl trvalý; proto mluvíme o nutnosti nepřetržité bojové činnosti vojsk. Je pravda, že vezené jednotky si aspoň trochu odpočinou v době přesunu, při provádění manévru apod.; to však neřeší otázku velitelů a řidičů, kteří odpočívát nemohou.

Situaci nelze řešit jinak, než vhodným rozložením úkolů do hloubky na útvary v rámci svazků a na svazky v rámci vševojskové armády. Řešení v rámci praporů není prakticky možné, řešení v rámci útvarů velmi těžké, neboť druhé sledy útvarů budou zasazovány do boje zpravidla poměrně brzy; nynější široká pásma útvarů a možné plnění úkolů na směrech nedávají v rámci útvarů dostatek možností plnit dané úkoly pouze částí sil.

To znamená správně vyřešit střídání vojsk prvních sledů. Přitom je třeba počítat s tím, že část doby stanovené k odpočinku vojsk, která přejdou do druhých sledů, bude nutně spotřebována na ošetření bojové techniky, zvláště tanků a obrněných transportérů, což budou provádět celé osádky a vezené jednotky. Proto podle našeho názoru je nutně počítat s dobou odpočinku nejméně 6—8 hodin, z čehož zůstane pro vlastní odpočinek k dispozici asi polovina doby. To nelze dobře provádět v rámci útvarů a praporů, neboť by se první sledy příliš vzdálily, nehledě již k možným různým změnám situace, na něž musí útvary bezprostředně svými silami reagovat. Zdá se proto nejvýhodnější, aby toto střídání sil bylo prováděno hlavně na stupni vševojskové armády po svazcích; to ovšem nevylučuje možnost, že toto střídání bude prováděno ve výhodných podmínkách v rámci svazků, popřípadě i útvarů.

V rámci vševojskové armády nebude

v soudobých podmínkách často třeba (zvláště za boje v hloubce) vést útok více než polovinou svazků v prvním sledu. To umožní veliteli armády udržovat stále dostatečně silný druhý sled i vševojskovou zálohu, poskytnout nejvíce vyčerpaným svazkům možnost odpočinku.

Naskytá se otázka, zda nebude vůbec účelné, aby svazky prvního sledu útočící na hlavním směru byly střídány více méně pravidelně, aby síly jednotlivých svazků v rámci armády byly vyčerpávány co nejrovnoměrněji. Svazky vedoucí boje na podružném směru nebudou vystaveny zpravidla takové námaze, jejich postup nebude také tak rychlý a proto budou i méně vyčerpany.

V tomto směru je třeba teprve hledat nejvýhodnější řešení, neboť určit jednotné směrné normy nelze; působí zde řada podmínek, které budou zcela jiné při každé operaci a v každém boji a které nakonec ukáží, jakým způsobem bude nejvýhodnější tuto otázku řešit.

Kromě vojsk samotných musíme však uvažovat i o fyzických možnostech velitelů a štábů, které budou nejdříve vyčerpany právě u jednotek na stupni prapor a rota. Tyto velitele a štáby nemá v boji kdo vystřídat, a proto musí řídit boj po celou dobu osobně.

Poněkud lepší situace bude u útvarů a svazků, ale i na těchto stupních neustálá činnost, počínaje přípravným obdobím, vyčerpá síly důstojníků. Je třeba poukázat na skutečnost, že hlavní práce velitelů a štábů nespočívá v plánování a v celé přípravě operace a boje, ale v řízení vojsk v jejich průběhu. To vyžaduje, aby velitelé a štáby měli aspoň nejnutnější možnosti odpočinku v přípravném období, aby při zahájení boje a operace nebyli na konci svých sil. V tomto směru je třeba se zaměřit i v mírové přípravě štábů, kde situace mnohdy vypadá právě opačně. To současně vyžaduje, aby si této skutečnosti byli vědomi všichni nadřízení velitelé a jejich štáby, aby trvali na dodržování odpočinku podřízenými a ne naopak. Jestliže říkáme, že úloha velitelů a štábů v soudobém boji a operaci stoupla, pak je k tomu třeba vytvářet podmínky i po stránce zachování jejich fyzických sil pro rozhodující činnost — řízení boje a operace.

Nebudeme-li dodržovat na všech stupních přísný režim obnovování sil vojsk, přísný režim práce a odpočinku, nebudou vojska schopna plnit úspěšně dané úkoly. Proto operační i bojová sestava, která musí umožnit i obnovování sil vojsk a bojeschopnosti techniky, bude jedním z rozhodujících faktorů, které nepřetržitost bojové činnosti ovlivňují.

Ona musí vytvořit předpoklady pro nutné střídání vojsk, pro možnost nejnutnějšího odpočinku, dát čas k ošetření bojové techniky a podmínky k dolpnění zásob.

Terén může usnadnit nebo ztížit nepřetržitou bojovou činnost vojsk, zpomalit tempo postupu nebo přispět k jeho zvýšení. Využití terénu může být ovšem do značné míry ovlivněno např. pozemními nebo podzemními atomovými výbuchy. V každém případě je třeba vidět terén v plné souvislosti s možností ženiijního zabezpečení rychlého a plynulého postupu vojsk. Značnou roli hraje terén z hlediska OPZH nepřítele. Vhodným využíváním členitosti a pokrytosti terénu lze do značné míry jednak ztížit nepříteli upřesnění cílů pro atomové úder, jednak snížit rozsah účinků po atomovém úderu.

Zvlášť důležité bude dovedné využívání terénu pro umísťování míst velení, druhých sledů, záloh, skladů a materiálu všech druhů. Dokáží-li velitelé náležitě využít všech ochranných vlastností terénu, mohou do značné míry uchránit síly a prostředky před účinky zvláště tlakové vlny a světelného záření.

Rovněž na povětrnostní podmínky je nutno dívat se zcela jinak, než jsme se dívali dosud. Druh počasí, síla a směr větru se stávají v soudobých podmínkách velmi důležitým faktorem jak z hlediska použití vlastních atomových zbraní, tak z hlediska ochrany proti ZHN nepřítele. Např. viditelnost nám podstatně dokáže ovlivnit pronikání světelného záření. Se snížením viditelnosti nám podstatně klesá dosah účinného světelného impulsu.

Podobně musí bezpodmínečně ovlivnit operační sestavu armády směr větru. Nelze připustit, aby např. svazky druhého sledu, zálohy, armádní sklady nebo zálohy nemocnic byly umístěny na jedné přímce ve směru větru. I když to bude mnohdy obtížné, musíme se snažit, abychom nepříteli poskytli co nejméně vhodný cíl pro použití pozemních atomových úderů. Jinak vzniká nebezpečí, že nepřítel může jedním pozemním výbuchem zamořit několik útvarů nebo svazků najednou, což by mohlo ovlivnit jak tempo operace, tak i nepřetržitost bojové činnosti vojsk. Výhodný směr větru může na druhé straně dovolit použití vlastních pozemních úderů na zastavení postupu nepřátelských sil přicházejících z hloubky. Pozemními úderů může pro nás v nejhrošším případě, alespoň zpomalit postup těchto sil, způsobit jim ztráty, svěst je do jiných prostorů a tak

dát vlastním vojskům možnost k provedení manévru a protipatření. Je jasné, že pozemní údery mohou být prováděny jen do takových prostorů, kam vlastní vojska nepřijdou, nebo do kterých přijdou v době, kdy zamoření terénu, který musí být překonán, klesne na přijatelnou úroveň.

Denní doba nesmí ovlivnit rychlost postupu vojsk a jejich nepřetržitou bojovou činnost. Technické prostředky pro vidění v noci umožní stejné tempo operace jako za denního světla.

Při řešení otázek nepřetržité bojové činnosti vojsk bude mnoho záviset na jejich morálně politickém stavu. I když se zdá téměř zbytečné o těchto otázkách v naší armádě v případné válce mluvit, považujeme za nutné se o nich zmínit poněkud širěji.

My vidíme armádu mírovou. Výjimkou jsou velitelé a političti pracovníci, kteří mají bojové zkušenosti z poslední války. A právě poslední válka mimo jiné ukázala, že i při vysokém morálně politickém stavu vojsk dochází v některých podmínkách k výkyvům. Ty mohou být způsobeny různými podněty. Takovými podněty mohou být například neúspěšné boje a operace, dočasně neúspěchy ozbrojených sil v celku, velké ztráty vojsk apod. To jsou zkušenosti. K výkyvům nedochází zpravidla v rámci celých ozbrojených sil, ale u jednotek, svazků, i když i v rámci jednoho útvaru nebo svazku mohou být rozdílné podmínky. Jednotka nebo útvar jeden den úkol nesplnil, druhý den za úplně stejných materiálních podmínek, proti stejnému nepříteli, ve stejných podmínkách situace splnila úkol výtečně. Jestliže se nezměnily jiné podmínky, musel se změnit morálně politický stav jednotek. Tyto zkušenosti jsme nabýli i v našich jednotkách hlavně za bojů na severním Slovensku.

Soudobé podmínky staví před nás v tomto směru daleko tvrdší situace, než tomu bylo v poslední válce. Dnes nám mohou například hromadné ztráty vzniklé po úderech nepřátelských ZHN nebo dočasně neúspěchy morální stav postižených jednotek do značné míry ovlivnit. Je nutno vidět možnost vzniku určitého depresivního stavu bezmocnosti před výbuchem atomového granátu a to zvláště v souvislosti se značnými ztrátami, které takový výbuch může způsobit. Rovněž zálužnost a účinek otravných látek a zvláště bojových biologických prostředků, použije-li jich nepřítel, se může odrazit v morálně politickém stavu vojsk. My v tomto směru nemůžeme vojskům v míru ukázat názorně, co budou pro

ně znamenat například atomové údery nepříteli a nemůžeme tedy ani dobře posoudit jejich psychický a psychologický vliv. Ukázali jsme již na růst důležitosti významu velitelů a štábů v soudobých podmínkách; právě v tomto směru musí především všichni velitelé, političti pracovníci a důstojníci štábů mít jasno, co znamená jejich pevnost pro vojska, co znamená jejich morálně politický stav pro vojska v podobných situacích.

Nelze dnes opominout, že účinek ZHN, zvláště pak atomových zbraní, bude mít vedle svých ničivých faktorů i silný vliv z hlediska morálně politického na bojující vojska a to jednak přímý, jednak nepřímý.

Přímý morální účinek bude vytvořen optickými úkazy při výbuchu atomové náplně, budícími bezděčně depresivní stavy vojáků a instinktivní strach před všemi úkazy doprovázejícími výbuch atomové náplně. Kromě toho si bude každý voják vědom toho, že je více nebo méně vystaven neviditelnému záření, které mu může přinést dlouho a těžko léčitelné zranění (onemocnění). Bude tedy záležet hlavně na stupni morálně politického stavu vojsk, který musí pomoci překonat všechny tyto přirozené, víceméně pudové zábrany, který musí vést vojska k tomu, aby plnila úkoly za všech okolností, musí dát předpoklady k tomu, aby vojska odvážně pronikala do úplně zpusťovaných prostorů na mnoha místech horších a pod příkrovem atomového oblaku nad hlavami.

Provádět morálně politickou přípravu vojáků až na bojišti bylo by rozhodně pozdě. Zde musí vedle vysokého stupně morálně politického stavu vojsk sehrát důležitou úlohu dobrá znalost účinků atomových zbraní a ochrany proti nim všemi vojáky; zde se nám tedy, hlavně v prvních operacích, ukáží výsledky práce prováděné s vojáky v míru. Lze tedy říci plným právem, že tak, jak vojáky po všech stránkách, tedy i ve směru morálně politickém, připravíme v míru, takové je budeme mít v případné válce.

To je ovšem jedna stránka věci. Nejdůležitějším činitelem z hlediska morálně politického je samo společenské zřízení, za které voják bojuje a třídní uvědomění každého bojovníka. A právě v takovýchto podmínkách, vyžadujících vysoké uvědomělosti vojsk, nelze vůbec pochybovat o morálně politické převaze vojsk armád socialistického tábora nad vojsky armád kapitalistických států.

Nepřímý morální účinek na vojska se projeví ve vědomí zničujících úderů prová-

děných vlastními atomovými zbraněmi na nepřítele.

Není pochyb o tom, že daleko větší ovlivnění morálně politického stavu vojsk po atomových úderech se projeví u nepřítele, na kterého provedeme údery našimi prostředky, a to i u jednotek a útvarů, které nebudou přímo zasaženy. Nebylo by však správné, abychom podceňovali morálně politický stav nepřátelských vojsk v celku, zvláště v prvních operacích, kdy značná část nepřátelských vojáků může být dlouho trvající lživou a revanšistickou propagandou a za pomoci náboženství přesvědčena o správnosti svého boje, nebo dokonce vychovávána až k morálce chladnokrevných vrahů se zločineckou morálkou, vrahů bez jakýchkoli ideálů.

Zde stojí velký úkol před stranickopolitickou prací v přípravě na boj a operaci; upevnit morálně politický stav vojsk všemi dostupnými formami činnosti a působení, věnovat neochabující pozornost politickému zabezpečení boje a operace nejen v přípravném období, ale v celém jejím průběhu a zvláště tehdy, když by morálně politický stav začal kolísat (například při hromadných úderech ZHN nepřítele).

Morálně politický stav vojsk bezprostředně ovlivní způsoby plnění bojových úkolů. Jednotky s vysokým stupněm morálně politického stavu budou plnit úkoly lépe, odpovědněji, nepodlehnou tak snadno únavě, nepodlehnou tak snadno vlivu bezprostřední situace apod., splní úkoly i za těch nejtěžších podmínek ve stanovených lhůtách. Proto význam morálně politického stavu stále vzrůstá, proto naň musí být brán zřetel i při řešení otázek spojených s nepřetržitou bojovou činností vojsk.

Právě tak musíme znát před zahájením operací morálně politický stav vojsk nepřítele. Musíme využívat jeho slabín, musíme ho ovlivňovat všemi dostupnými prostředky s cílem snížit ho na nejnižší možný stupeň. My musíme vycházet ze zásady, že v soudobých podmínkách při mnohdy stejných silách a prostředcích, při vcelku stejných podmínkách všeobecné situace bude rozhodovat o vítězství, o porážce nepřítele právě vyšší morálně politický stav našich vojsk.

Naše armáda, jako armáda socialistického státu, armáda nového typu, která nikdy nepovede nespravedlivou válku, má všechny předpoklady k tomu, aby dosáhla vysoké převahy nad nepřítelem i v tomto směru. A bude právě úkolem stranickopolitické práce, úkolem všech velitelů a politických pracovníků, aby v těsné spolu-

práci se stranickými a mládežnickými organizacemi plně využili daných možností ke stálému upevňování a zvyšování morálně politického stavu vojsk jako jednoho z hlavních předpokladů vítězství.

Prostor bojiště v soudobých operacích nebude často evakuován civilním obyvatelstvem, neboť to spád bojové činnosti prostě nedovolí. Musíme tedy nutně uvažovat i o vlivu morálně politického stavu civilního obyvatelstva bojiště na vlastní vojska.

Půjde-li o obyvatelstvo vlastního státu, bude otázka vcelku jednoduchá. Můžeme počítat s tím, že všechno obyvatelstvo bude mít k našim (popřípadě spojeneckým) vojskům nejlepší vztah, bude jim v plnění úkolů v rámci svých možností pomáhat. To jsou rysy obyvatelstva socialistické země, to jsou rysy lidu státu vedoucího spravedlivou válku, jak to dokázala poslední válka na území Sovětského svazu; je to praktický důsledek a důkaz jednoty myšlení a názorů na válku samu celým národem, národy socialistických zemí. Civilní obyvatelstvo pomáhalo při obraně Leningradu, Moskvy, Stalingradu, bilo nepřítele v partyzánských odřadech. I u nás najdeme podobné příklady z poslední války. V těžkých bojích jednotek našeho sboru v pohorí Malá Fatra vytvořili železničníři z Vrútek dobrovolně, na podnět komunistické strany, dobrovolné brigády nosičů, které zásobovaly jednotky bojující v horách střelivem a stravou, pomáhaly při odsunu raněných. Všeobecně je známa pomoc obyvatelstva našich zemí sovětským partyzánům. Podobné činy civilního obyvatelstva zpevňují morálně politický stav vojsk, přispívají k jeho zvýšení. Zmíněná akce železničářů se projevila ve zpevnění morálně politického stavu našich jednotek, které již dlouhou dobu bojovaly ve velmi těžkých podmínkách horského a zalesněného terénu a měly velké ztráty.

V případné válce se více než kdykoli v míru projeví morálně politická jednota armády a lidu. Základy jsou dány v míru úzkým spojením života vojsk se životem pracujících, jsou dány socialistickým zřízením, jsou dány jednotou politických cílů armády a lidu při budování socialismu a jeho zabezpečení, jsou dány vedoucí úlohou komunistické strany, která usměrňuje a řídí výchovu obyvatelstva a armády v duchu zásad marxismu-leninismu.

Nedílná jednota armády a lidu bude mít v případné válce výraz i v přímém vlivu morálně politického stavu obyvatelstva našeho státu na morálně politický stav vojsk, a naopak morálně politický stav vojsk se

odrazí na morálně politickém stavu obyvatelstva. Právě tento bezprostřední vztah a přímé vzájemné ovlivňování ukazuje, jaká péče musí být věnována armádě, aby nezklamala důvěru ani v těch nejtěžších podmínkách, které by soudobá válka mohla přinést. Plná vzájemná důvěra, důvěra lidu v armádu a všechny ozbrojené síly země, důvěra armády v pracující lid, jednota názorů na charakter války a na její cíle, vedoucí úloha komunistické strany — to jsou záruky nepřemožitelnosti naší armády ve svazu s armádami ostatních socialistických států, to jsou zdroje možností, které nám dávají předpoklady k dosažení nejvyššího stupně morálně politického stavu, které nám dávají předpoklady k tomu, abychom mohli bez obtíží likvidovat případné výkyvy, ke kterým, jak jsme již ukázali, může dojít.

Na druhé straně obyvatelstvo zaměřené nepřátelsky proti našim vojskům, nepřátelské nám politicky i národně, může našim vojskům způsobit řadu nepříjemností, například diverzemi na komunikačních spojkách, ničením spojení, přepady jednotlivců i menších našich jednotek apod. Taková činnost může v některých případech, zvláště tehdy, když by byla organizována a prováděna ve větším rozsahu hlavně v týlu našich vojsk, ovlivnit v některých případech tempo postupu i nepřetržitou bojovou činnost našich vojsk.

V soudobém útočném boji a operaci zvítězíme nad nepřítelem tehdy, jestliže dosáhneme nejspolehlivějšího souladu palby a pohybu, jestliže zvládneme přípravu, organizaci a zabezpečení nepřetržité bojové činnosti vojsk. Přitom palbu a pohyb je třeba vidět v širším rámci, daném použitím raket a atomových zbraní a odpovídajícím stupněm výcviku vojsk.

Nepřetržitou bojovou činností nedáme nepříteli možnost organizovat včas potřebná protipatření, což nám umožní udržet v průběhu celého boje a operace iniciativu. To nám zároveň umožní dosahovat rozhodnějiššího tempa útoku, to vytvoří předpoklady ke splnění hlavních úkolů a cílů boje a operace. Nepřetržitou bojovou činností udržíme současně trvalý dotyk s nepřítelem, což ztíží, popřípadě i znemožní použití ZHN proti značné části našich vojsk. Nepřetržitá bojová činnost bude jedním z předpokladů zničení nepřitele. K tomu, aby jí bylo dosaženo, bude třeba správně hodnotit vliv rozhodujících faktorů, učinit správné závěry a vytvořit takové podmínky, aby jí bylo vojsky dosaženo.

Proto v soudobých podmínkách nutnou součástí přípravy rozhodnutí velitelů je studium bojiště i po stránce morálně politického stavu obyvatelstva, s nímž se naše vojska v průběhu útočných operací setkají. Jsou-li předpoklady, že činnosti obyvatelstva by mohlo být ohroženo plněním úkolů vlastních vojsk, je třeba učinit taková opatření, která by tuto činnost znemožnila nebo omezila na minimum. Tato opatření budou zahrnovat nejen opatření rázu výhradně vojenského, ale i opatření rázu politického mezi nepřátelským obyvatelstvem. Ta bude spočívat hlavně v uvědomování o podstatě daného válečného konfliktu, o politice imperialistických států před zahájením války, o rozdílných cílech války ze strany naší a ze strany našich nepřátel.

To ovšem nebude jen úkolem politických orgánů, ale všech vojáků, kteří přijdou s obyvatelstvem nepřátelského státu do styku. Vše bude záležet na konkrétní situaci vojensko-politické v rámci celého válčiště, v rámci celé války.

Ukázali jsme pouze některé otázky důležitosti morálně politického stavu vojsk pro plnění úkolů v soudobých podmínkách — jejich důležitost z hlediska požadavků zabezpečení nepřetržité bojové činnosti. I z těchto otázek však vyplývá, co morálně politický stav vojsk i civilního obyvatelstva v prostoru bojiště znamená, jakou pozornost je mu nutno věnovat.

Авторы исходят из характеристических черт современного боя и разбирают некоторые факторы, оказывающие влияние на непрерывные действия войск, как напр. вопрос о вторых эшелонах и резервах, боевом и материальном обеспечении войск, вопрос о физических возможностях штабов и войск и др.

Они обращают особое внимание на вопрос морально-политического состояния войск.